

ОСНОВНИ СТРУКТУРНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКА

BASIC STRUCTURAL INDICATORS OF BUSINESS ACTIVITIES OF ENTERPRISES AND ENTREPRENEURS

У 2023. години, било је 9 283 активна предузећа и 19 867 активних предузетника који тржишно послују, од чега је 28,3% пословало у подручју *Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала*, док структура запослених показује да је од 201 536 запослених лица, 38,2% ангажовано у подручјима индустрије.

Највеће трошкове рада по запосленом имала су предузећа и предузетници у подручју *Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација*, 35 365 КМ и *Информације и комуникације*, 34 620 КМ, а најмање у подручју *Остале услужне дјелатности*, 14 124 КМ.

У стварању додате вриједности по факторским трошковима, највеће учешће имала су предузећа и предузетници из подручја *Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала* 23,5%, *Прерађивачка индустрија* 21,4% и *Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација* 9,7%.

Највећа додата вриједност по запосленом лицу, као мјера продуктивности рада, остварена је у подручју *Информације и комуникације*, 115 414 КМ, затим у подручјима *Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација*, 105 350 КМ и *Умјетност, забава и рекреација*, 84 677 КМ.

Просјечна бруто оперативна стопа, односно стопа профитабилности нефинансијске пословне економије у Републици Српској у 2023. години износила је 17,3%. Највеће стопе профитабилности постигнуте су у подручјима *Информације и комуникације* 53,5%, *Пословање некретнинама* 44,3% и *Умјетност, забава и рекреација* 37,1%.

У овом саопштењу објављују се основни годишњи структурни пословни показатељи за нефинансијску пословну економију Републике Српске.

Саопштење садржи основне структурне варијабле и индикаторе добијене обрадом података из Годишњих извјештаја структурних пословних статистика и административних извора података. Структурним пословним статистикама обухваћена су предузећа и предузетници из подручја индустрије (B, C, D и E), Грађевинарства (F), Трговине на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала (G) и нефинансијских услуга (H, I, J, L, M, N, P, Q, R и S), према Класификацији дјелатности КД БиХ 2010.

Оцјене основних структурних показатеља о тржишном пословању предузећа и предузетника дате су према подручјима дјелатности и величини према броју запослених.

In 2023, there were 9,283 active enterprises and 19,867 active entrepreneurs operating commercially, out of which 28.3% were from the section *Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*, while the structure of employed persons shows that out of 201 536 persons employed, 38.2% were engaged in industrial sections.

The highest labour costs per employee were those of enterprises and entrepreneurs in the section *Electricity, gas, steam and air-conditioning supply* with 35,365 KM and *Information and communication* with 34,620 KM, while the lowest ones were those in the section *Other service activities*, 14,124 KM.

In the production of value added at factor costs, the highest share was that of enterprises and entrepreneurs in the section *Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles* 23.5%, followed by *Manufacturing* 21.4%, while *Electricity, gas, steam and air-conditioning supply* participated with 9.7%.

The highest value added per person employed, as a measure of labour productivity, was achieved in the section *Information and communication* with 115,414 KM, followed by *Electricity, gas, steam and air-conditioning supply* 105,350 KM and *Arts, entertainment and recreation* with 84,677 KM.

The average gross operating rate or the profitability rate of non-financial business economy in Republika Srpska in 2023 was 17.3%. The highest profitability rates were achieved in the sections *Information and communication* 53.5%, *Real estate activities* 44.3% and *Arts, entertainment and recreation* 37.1%.

This release presents main annual Structural Business indicators for non-financial business economy of Republika Srpska.

The release contains main structural variables and indicators obtained by processing data from the Annual reports on Structural Business statistics and administrative data sources. The Structural Business statistics survey covered enterprises and entrepreneurs from sections *Industry (B, C, D and E), Construction (F), Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (G) and of Non-financial Services (H, I, J, L, M, N, P, Q, R and S)*, in accordance with the *Classification of Economic Activities KD BiH 2010*.

Assessments of main structural indicators of business activities of enterprises and entrepreneurs operating commercially are given by section of activities and size by number of persons employed.

1. ОСНОВНЕ СТРУКТУРНЕ ПОСЛОВНЕ ВАРИЈАБЛЕ ПРЕМА ПОДРУЧЈИМА ДЈЕЛАТНОСТИ, 2023.
BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES BY SECTION OF ECONOMIC ACTIVITIES, 2023

Подручје	Број предузећа Number of enterprises	Број предузетника Number of entrepreneurs	Број запослених лица Number of persons employed	Промет Turnover	Додата вриједност по факторским трошковима Value added at factor cost	Трошкови запослених Personnel costs	Section
УКУПНО	9 283	19 867	201 536	32 635 109	9 557 341	3 895 786	TOTAL
B Вађење руда и камена	97	-	4 745	562 468	316 286	163 829	B Mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	1 677	2 226	58 347	6 738 946	2 048 609	1 075 811	C Manufacturing
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	207	6	8 823	2 343 948	929 500	311 815	D Electricity, gas, steam and air-conditioning supply
E Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине	139	33	4 933	266 361	146 588	114 660	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F Грађевинарство	752	1 411	14 218	2 317 721	758 446	224 289	F Construction
G Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала	2 591	5 672	48 354	14 625 780	2 242 737	846 354	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H Саобраћај и складиштење	703	1 829	13 995	1 272 951	523 970	265 015	H Transport and storage
I Дјелатности пружања смјештаја, припреме и услуживања хране; хотелијерство и угоститељство	167	3 365	12 570	755 443	326 340	134 331	I Accommodation and food service activities
J Информације и комуникације	450	707	7 945	1 246 006	916 968	250 577	J Information and communication
L Пословање некретнинама	167	46	828	121 867	69 848	15 845	L Real estate activities
M Стручне, научне и техничке дјелатности	1 118	1 496	8 501	882 847	497 442	186 923	M Professional, scientific and technical activities
N Административне и помоћне услужне дјелатности	243	250	4 228	242 714	145 345	82 026	N Administrative and support service activities
P Образовање ¹⁾	134	262	1 787	78 928	53 472	28 860	P Education ¹⁾
Q Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада ¹⁾	657	5	4 808	254 692	169 561	100 371	Q Human health activities ¹⁾
R Умјетност, забава и рекреација ¹⁾	79	132	3 362	574 951	284 684	71 564	R Arts, entertainment and recreation ¹⁾
S Остале услужне дјелатности ²⁾	102	2 427	4 092	349 486	127 545	23 516	S Other service activities ²⁾

2. ОСНОВНЕ СТРУКТУРНЕ ПОСЛОВНЕ ВАРИЈАБЛЕ ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКА, 2023.
BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES BY SIZE OF ENTERPRISES AND ENTREPRENEURS, 2023

Величина према броју запослених лица	Број предузећа Number of enterprises	Број предузетника Number of entrepreneurs	Број запослених лица Number of persons employed	Промет Turnover	Додата вриједност по факторским трошковима Value added at factor costs	Трошкови запослених Personnel costs	Size by number of persons employed
УКУПНО	9 283	19 867	201 536	32 635 109	9 557 341	3 895 786	TOTAL
Мала (0–49 запослених)	8 746	19 851	97 837	16 277 639	4 504 319	1 451 162	Small (0–49 employed persons)
Средња (50–249 запослених)	440	15	44 751	7 407 368	1 902 240	947 637	Medium (50–249 employed persons)
Велика (250 и више запослених)	97	1	58 948	8 950 102	3 150 782	1 496 987	Large (250 and more employed persons)

¹⁾ У подручјима Р, Q и R обухваћени су предузећа и предузетници из приватног (профитног) сектора
Enterprises and entrepreneurs from the private (profit) sector are covered in the sections P, Q and R

²⁾ Изузев области 94 (Дјелатности организација на бази учлањања) која се, према ЕУ регулативи, не обухвата
Except division 94 (Activities of membership organizations) which is not covered in accordance with the EU regulation

3. ОСНОВНИ СТРУКТУРНИ ПОСЛОВНИ ИНДИКАТОРИ ПРЕМА ПОДРУЧЈИМА ДЈЕЛАТНОСТИ, 2023.
BASIC STRUCTURAL BUSINESS INDICATORS BY SECTION OF ECONOMIC ACTIVITIES, 2023

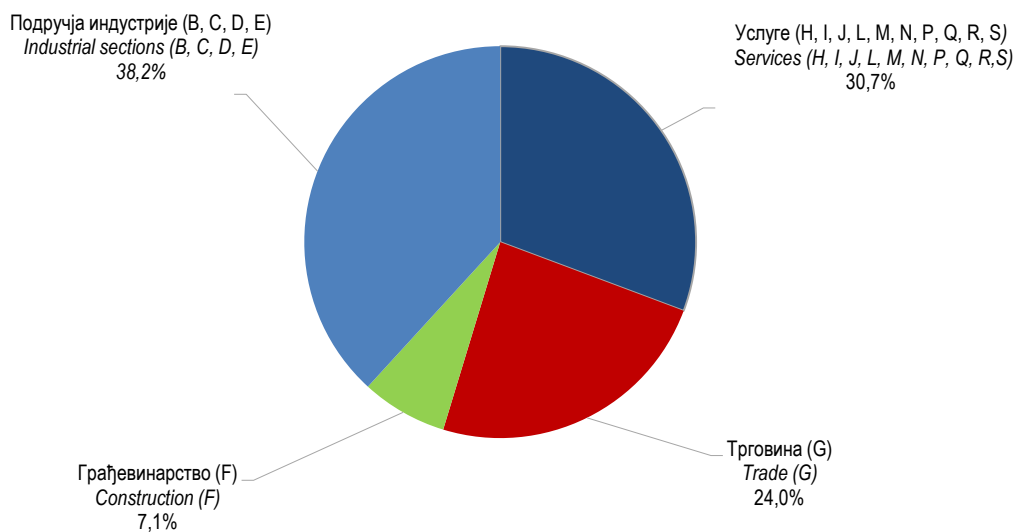
Подручје	Промет по запосленом лицу, КМ <i>Turnover per person employed, KM</i>	Додата вриједност по запосленом лицу, КМ <i>Value added per person employed, KM</i>	Учешће додате вриједности у вриједности производње (%) <i>Share of value added in production value (%)</i>	Трошкови рада по запосленом, КМ <i>Labour cost per employee, KM</i>	Стопа профитабилности (%) <i>Profitability rate (%)</i>	Section
УКУПНО	161 932	47 422	47,6	21 448	17,3	TOTAL
B Вађење руда и камена	118 539	66 657	55,8	34 534	27,1	B Mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	115 498	35 111	33,1	19 174	14,4	C Manufacturing
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	265 663	105 350	54,7	35 365	26,4	D Electricity, gas, steam and air-conditioning supply
E Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине	53 996	29 716	54,7	23 400	12,0	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F Грађевинарство	163 013	53 344	34,5	17 521	23,0	F Construction
G Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала	302 473	46 382	61,6	19 832	9,5	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H Саобраћај и складиштење	90 958	37 440	43,2	21 789	20,3	H Transport and storage
I Дјелатности пружања смјештаја, припреме и услуживања хране; хотелијерство и угоститељство	60 099	25 962	55,2	14 593	25,4	I Accommodation and food service activities
J Информације и комуникације	156 829	115 414	69,1	34 620	53,5	J Information and communication
L Пословање некретнинама	147 183	84 358	47,3	20 262	44,3	L Real estate activities
M Стручне, научне и техничке дјелатности	103 852	58 516	58,7	26 692	35,2	M Professional, scientific and technical activities
N Административне и помоћне услужне дјелатности	57 406	34 377	62,4	20 620	26,1	N Administrative and support service activities
P Образовање	44 168	29 923	64,1	18 925	31,2	P Education
Q Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	52 973	35 266	64,3	20 898	27,2	Q Human health activities
R Умјетност, забава и рекреација	171 015	84 677	47,3	22 156	37,1	R Arts, entertainment and recreation
S Остале услужне дјелатности	85 407	31 169	62,0	14 124	29,8	S Other service activities

4. ОСНОВНИ СТРУКТУРНИ ПОСЛОВНИ ИНДИКАТОРИ ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКА, 2023.
BASIC STRUCTURAL BUSINESS INDICATORS BY SIZE OF ENTERPRISE AND ENTREPRENEURS, 2023

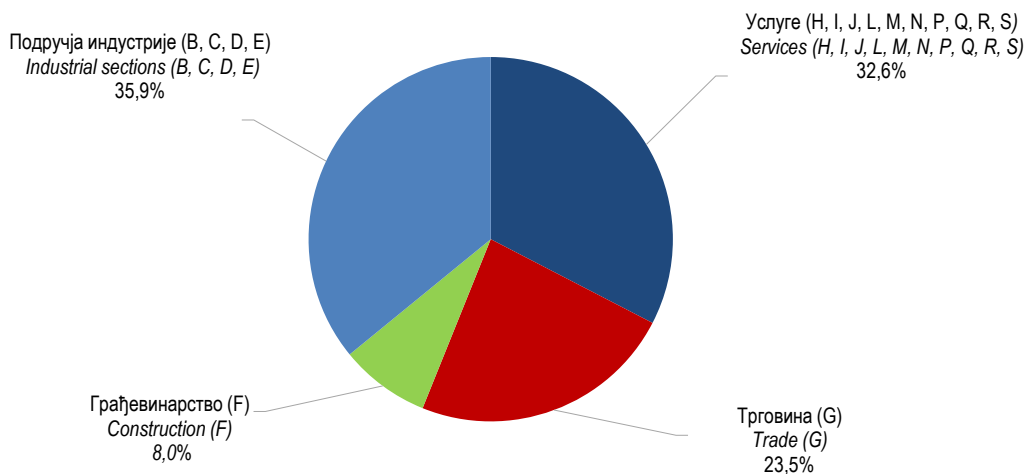
Величина према броју запослених лица	Промет по запосленом лицу, КМ <i>Turnover per person employed, KM</i>	Додата вриједност по запосленом лицу, КМ <i>Value added per person employed, KM</i>	Учешће додате вриједности у вриједности производње (%) <i>Share of value added in production value (%)</i>	Трошкови рада по запосленом, КМ <i>Labour cost per employee, KM</i>	Стопа профитабилности (%) <i>Profitability rate (%)</i>	Size by number of persons employed
УКУПНО	161 932	47 422	47,6	21 448	17,3	TOTAL
Мала (0–49 запослених)	166 375	46 039	46,3	18 613	18,8	Small (0–49 employed persons)
Средња (50–249 запослених)	165 524	42 507	42,7	21 187	12,9	Medium (50–249 employed persons)
Велика (250 и више запослених)	151 830	53 450	53,4	25 396	18,5	Large (250 and more employed persons)

5. ОСНОВНЕ СТРУКТУРНЕ ПОСЛОВНЕ ВАРИЈАБЛЕ ПРЕМА ПОДРУЧЈИМА ДЈЕЛАТНОСТИ – СТРУКТУРЕ, 2023.
BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES BY SECTION OF ECONOMIC ACTIVITIES – STRUCTURE, 2023

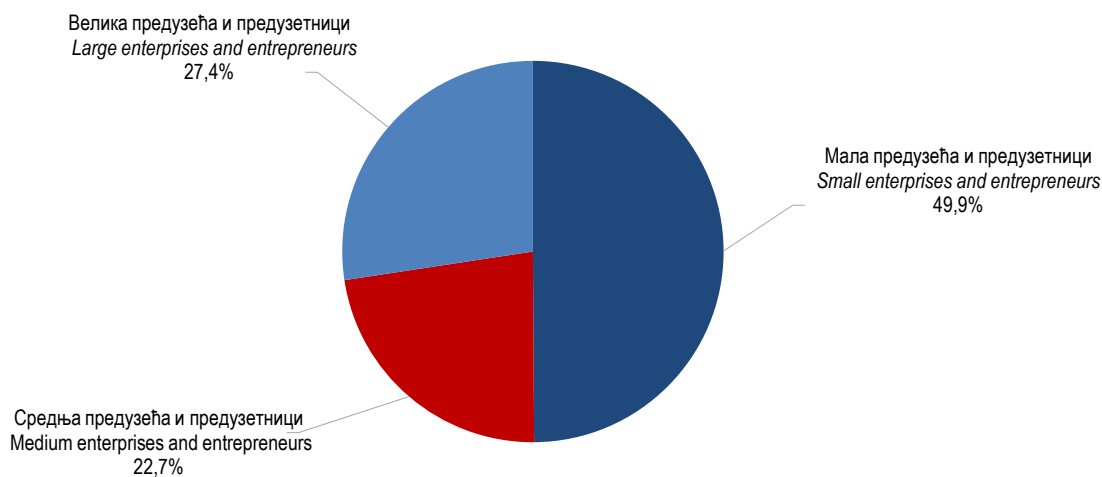
Подручје	Број предузећа Number of enterprises	Број предузетника Number of entrepreneurs	Број запослених лица Number of persons employed	Промет Turnover	Додата вриједност по факторским трошковима Value added at factor costs	Section
УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
B Вађење руда и камена	1,0	-	2,4	1,7	3,3	B Mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	18,1	11,2	29,0	20,7	21,4	C Manufacturing
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	2,2	0,0	4,4	7,2	9,7	D Electricity, gas, steam and air-conditioning supply
E Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине	1,5	0,2	2,4	0,8	1,5	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F Грађевинарство	8,1	7,1	7,1	7,1	8,0	F Construction
G Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала	27,9	28,6	24,0	44,8	23,5	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H Саобраћај и складиштење	7,6	9,2	6,9	3,9	5,5	H Transport and storage
I Дјелатности пружања смјештаја, припреме и услуживања хране; хотелијерство и угоститељство	1,8	16,9	6,2	2,3	3,4	I Accommodation and food service activities
J Информације и комуникације	4,9	3,6	3,9	3,8	9,6	J Information and communication
L Пословање некретнинама	1,8	0,2	0,4	0,4	0,7	L Real estate activities
M Стручне, научне и техничке дјелатности	12,0	7,5	4,2	2,7	5,2	M Professional, scientific and technical activities
N Административне и помоћне услужне дјелатности	2,6	1,3	2,1	0,7	1,5	N Administrative and support service activities
P Образовање	1,4	1,3	0,9	0,2	0,6	P Education
Q Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	7,1	0,0	2,4	0,8	1,8	Q Human health activities
R Умјетност, забава и рекреација	0,9	0,7	1,7	1,8	3,0	R Arts, entertainment and recreation
S Остале услужне дјелатности	1,1	12,2	2,0	1,1	1,3	S Other service activities

Графикон 1. Структура броја запослених лица према подручјима дјелатности, 2023.
Graph 1. Structure of number of persons employed by section of economic activities, 2023

Графикон 2. Структура додате вриједности према подручјима дјелатности, 2023.
Graph 2. Structure of value added by section of economic activities, 2023

Графикон 3. Структура промета према величини предузећа и предузетника, 2023.
Graph 3. Structure of turnover by size of enterprises and entrepreneurs, 2023

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Методологија за провођење истраживања структурних пословних статистика усклађена је са европским статистичким стандардима и њен садржај је прописан ЕУ Уредбом за пословне статистике 2019/2152 и Уредбом за имплементацију 2020/1197.

Methodology used for the survey Structural Business Statistics implementation is harmonised with the European statistical standards, and its content is stipulated in the basic EU Regulation for Business Statistics 2019/2152 and in the implementation Regulation 2020/1197.

Подаци Структурних пословних статистика резултат су статистичке обраде Годишњих извјештаја структурних пословних статистика и Годишњих финансијских извјештаја активних предузећа, те процјене активних предузетника, чије је пословање тржишно и имају сједиште на територији Републике Српске.

Data on Structural Business Statistics are the result of the statistical processing of Annual reports on Structural Business Statistics and Annual financial statements of active enterprises as well as estimates of active entrepreneurs, operating commercially with headquarters in the territory of Republika Srpska.

Резултати Структурних пословних статистика производе се на бази директно прикупљених података за предузећа са 20 и више запослених лица, на бази Годишњих финансијских извјештаја за предузећа са мање од 20 запослених лица, а за предузетнике на бази процјена заснованих на подацима из Пореске управе Републике Српске. Оквир за истраживање креиран је на основу података Статистичког пословног регистра.

Results of Structural Business Statistics have been produced based on the directly collected data for enterprises with 20 or more persons employed, based on the Annual financial statements for enterprises with less than 20 persons employed, and based on estimated using data provided by the Tax Administration of Republic of Srpska for entrepreneurs. The survey frame is based on Statistical Business Register data.

Подаци за предузетнике³⁾ су процјени на основу броја запослених лица, коришћењем модела регресионе и корелационе анализе.

Data on entrepreneurs³⁾ are estimated by number of persons employed, using the method of regression and correlation analysis.

Подаци произведени Структурним пословним истраживањем користе се за анализу структуре предузећа и предузетника по дјелатностима, структуре фактора коришћених у процесу производње, анализу пословног успеха и конкурентности, као и анализу развоја пословања на регионалном и међународном нивоу. Такође, подаци структурних пословних статистика представљају значајне инпуте за процјене и обрачун макроекономских агрегата националних рачуна, обрачун пондера за израчунавање индекса у краткорочним статистикама, као и за ажурирање података у Статистичком пословном регистру.

Data obtained through the Structural Business Survey are used for the analysis of structure of enterprises and entrepreneurs by activity and of structure of factors used in production process, for the analysis of business profit and losses and competitiveness, as well as for the analysis of development of business operations at regional and international levels. Also, Structural Business Statistics data represent important inputs for the estimates and calculation of macroeconomic aggregates in the National Accounts, for calculation of weights used for the calculation of indices in short-term statistics, as well as for data updating in the Statistical Business Register.

Дефиниције варијабли

Definitions of variables

Величина предузећа и предузетника одређена је бројем запослених, према којем се разликују мала, средња и велика. Мала запошљавају, просјечно годишње, од 0 до 49 радника, средња од 50 до 249, а велика 250 и више радника. Ради презентације података о величини предузећа и предузетника, за статистичке сврхе користи се подјела према броју запослених.

Size of enterprises and entrepreneurs is determined by the number of employees and based on this classification enterprises and entrepreneurs can be small, medium and large. Small ones employ between 0 and 49 persons a year on average, medium ones employ between 50 and 249 persons, while large ones employ 250 or more people. For statistical purposes, in order to present the data on size of enterprises and entrepreneurs, the classification based on the number of persons employed is used.

Број предузећа и предузетника обухвата субјекте из Статистичког пословног регистра у популацији која је предмет посматрања, а који тржишно послују и били су активни барем дио референтне године (остварили промет или имали запослене). Искључују се сва привремено неактивна (мирујућа) или стварно неактивна предузећа и предузетници.

Number of enterprises and entrepreneurs covers entities from the Statistical Business Register in the population which is subject to observation, which operated commercially and were active for at least a part of the reference year (with either realized turnover or with employees). Temporarily inactive (quiescent) and actually inactive enterprises and entrepreneurs are excluded.

Број запослених обухвата лица која имају заснован радни однос на неодређено или одређено вријеме са пуним или непуним радним временом. Бројем запослених обухваћени су сезонски радници, приправници и радници који раде код куће, лица у штрајку или краткорочном одсуству. Нису обухваћена лица на дугорочном одсуству. Запослени су плаћени од стране послодавца за извршени рад, а плаћање може бити у форми плате, накнаде, хонорара, награда, плаћања по комаду или плаћања у натури.

Number of employees covers persons who are employed on a temporary or permanent basis, working full or part time. Number of employees includes seasonal workers, apprentices and people working from home, and persons on strike or on short-term leave. This number does not cover persons on long-term leave. Employees are paid by the employer for performed work, and payments can be in the form of a wage, salary, fee, gratuity, piecework pay or remuneration in kind.

Број запослених лица обухвата број запослених и неплаћена запослена лица као што су власници, партнери, чланови породице, волонтери и др.

Number of persons employed includes number of employees and unpaid employed persons such as proprietors, partners, family members, volunteers, etc.

Промет обухвата обрачунате приходе од продаје властитих производа, пружених услуга и продаје робе за препродају током референтног периода, без ПДВ-а и сличних одбитних пореза. Искључени су попусти при продаји, снижења цијена, вриједност враћене робе, као и субвенције добијене од државе, остали финансијски и ванредни приходи.

Turnover covers calculated revenues from sale of own products, revenues from provided services and revenues from sale of goods for resale, during the reference period, without VAT and similar deductible taxes. Sales discounts, price reductions, value of returned goods, as well as subsidies received from the state, other, financial and extraordinary incomes are excluded.

Додата вриједност по факторским трошковима исказана је у бруто износу (без одузимања амортизације), а израчунава се тако да се на вриједност производње у основним цијенама додају субвенције, а одузму трошкови пореза на производе и производњу и вриједност међуфазне потрошње.

Value added at factor costs is given as the gross amount (without depreciation deduction), calculated by adding subsidies to production value at basic prices, and subtracting product and production tax costs and value of intermediate consumption from it.

Трошкови запослених су укупне накнаде запосленима током референтног периода, у новцу или у натури. Чине их бруто плате и накнаде плата, те остали трошкови запослених који имају карактер личних примања.

Personnel costs are defined as total compensation of employees during the reference period, in money or in kind. These consist of gross wages and salaries, and other personnel costs having the character of personal income.

³⁾ Детаљније објашњење метода процјене података за предузетнике видјети у СПС Методологији на: https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/strukturne_poslovne_statistike/SPS-Metodologija_PoslovanjaPreduzecalPreduzetnika_v2022.pdf
Detailed explanation of data estimation methods for entrepreneurs are available in the SBS Methodology at: https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/strukturne_poslovne_statistike/SBS_Methodology_EnterprisesEntrepreneurs_v2022.pdf

Дефиниције индикатора

Промет по запосленом лицу добија се дијелењем укупно оствареног промета са укупним бројем запослених лица. Овај индикатор изражава продајну способност предузећа и предузетника из одређене дјелатности.

Додата вриједност по запосленом лицу представља основни индикатор за мјерење **продуктивности рада**. Овај индикатор показује колико је створено додате вриједности по запосленом лицу.

Учешће додате вриједности у вриједности производње добија се дијелењем укупне додате вриједности са укупно оствареном вриједношћу производње.

Трошкови рада по запосленом показују просјечне трошкове запослених у некој дјелатности, а добијају се дијелењем укупних трошкова запослених са бројем запослених, односно бројем лица која су плаћена за обављени рад.

Стопа профитабилности (брuto оперативна стопа) показује колико је процентуално учешће бруто пословног вишка у промету. Овај индикатор показује зарађивачку способност предузећа и предузетника или одређене дјелатности.

Definitions of indicators

Turnover per person employed is obtained by dividing total turnover by total number of persons employed. This indicator expresses the enterprise and entrepreneur's selling capacity from a specific activity.

Value added per person employed is a basic indicator for **labour productivity** measuring. This indicator shows the amount of value added produced per person employed.

Share of value added in production value is obtained by dividing total value added by total achieved production value.

Labour costs per employee show the average costs of employees in certain activities and these are obtained by dividing total labour costs by number of employees, that is, by number of persons who were paid for performed work.

Profitability rate (gross operating rate) represents percentage share of gross operating surplus in turnover. This indicator shows earning capacity of enterprises and entrepreneurs or of certain activity.

Припрема саопштења: Даница Бабић, Слађана Никић
e-mail: danica.babic@rzs.rs.ba, sladjana.nikic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Владике
Платона бб – Тел. +387 51 332 700 – Директор Дарко Милуновић, главни уредник
– Излази годишње – Саопштење је објављено на Интернету на адреси:
www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података
обавезно навести извор

Prepared by: Danica Babić, Slađana Nikić
e-mail: danica.babic@rzs.rs.ba, sladjana.nikic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Vladike Platona bb
– Tel, +387 51 332 700 – Director Darko Milunović, Editor in chief – Annual periodicity
– Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba –
These data can be used provided the source is acknowledged